

[پنجشنبه 11 آبان 1396 - 2 نوامبر 2017](#)

انتشار اعلامیه رضا خان در آغاز سلطنت و اعلام مبنای کار خود (1304 ش)

انتشار اعلامیه رضا خان در آغاز سلطنت و اعلام مبنای کار خود (1304 ش)

رضاخان پهلوی پس از مدت‌ها تلاش در راه کسب قدرت بیشتر و موفقیت در خلع قاجار، دو روز پس از رای مجلس شورای ملی در اعلام انقراض قاجار و آغاز ریاست وی، برای تثبیت موقعیت سیاسی و سلطنت دائمی خود، با انتشار اعلامیه‌ای، ضمن بر شمردن خدمات به اصطلاح بزرگ و درخشان خویش، اهداف آینده‌اش را اجرای عملی احکام شرع مبین اسلام و تأمین رفاه عموم اعلام کرد. علاوه بر آن دستور داد تا قیمت نان کاهش یافته، مشروب فروشی‌ها تعطیل شوند. تأکید سردار سپه بر اجرای احکام اسلام و تعطیل شدن مشروب فروشی‌ها، صرفاً نوعی تظاهر برای مردم فریبی بود. چرا که او در سال‌های بعد، پرچمدار اسلام زدایی و نابودی مظاهر دین در کشور شد و خدمات زیادی به غریبان نمود.

آغاز پاکسازی آلودگی‌های جنگی خلیج فارس با همکاری کشورهای منطقه (1367 ش)

با پایان جنگ، اجلاس فوق العاده شورای وزیران منطقه خلیج فارس با حضور ایران، عربستان سعودی، امارات عربی متحده، عراق و بحرین در روزهای نهم تا یازدهم آبان 1367 در کویت برگزار شد. در این اجلاس، به بررسی مسائل آلودگی آب‌های خلیج فارس و علل این آلودگی در زمان جنگ پرداخته شد. در ابتدا قرار بر این گردید تا به کمک کارشناسان خارجی، خلیج فارس از این آلودگی‌ها پاک شود. اما به پیشنهاد جمهوری اسلامی ایران و با توجه به توان کارشناسی و عملیات اعضا برای پاکسازی منطقه دریایی خلیج فارس با همکاری کشورهای منطقه بدون کمک کشورهای خارجی، توافق شد که این امر با همکاری چهار کشور ایران، کویت، بحرین و عراق صورت پذیرفت. تیرباران "طیب حاج رضایی" و برادرش "اسماعیل رضایی" به جرم دفاع از امام خمینی (ره) (1342 ش)

شهید حاج اسماعیل رضایی و شهید طیب حاج رضایی، از بارفروشان میدان بار تهران بودند که در برپایی قیام 15 خرداد 1342 نقش مؤثری داشتند. پس از واقعه 15 خرداد، طیب حاج رضایی به عنوان یکی از محرکین اصلی تحت تعقیب قرار گرفت به طوری که فرمانداری نظامی تهران طی گزارشی ویژه، به شاه اعلام کرد شخص طیب حاج رضایی مسئول اصلی این اقدامات است. از آن پس، طیب حاج رضایی و اسماعیل رضایی دستگیر شدند و به مدت 5 ماه در زندان رژیم منغور پهلوی زیر شکنجه مقاومت کردند. پایمردی آنان به حدی بود که شهادت را بر عفو شاه خائن ترجیح دادند. شهید طیب که از کوثر وجود خمینی بت شکن سیراب شده و زنده دست روح خدا بود، در برابر همه شکنجه‌ها و سختی‌های زندان مقاومت کرد و مردانه ایستاد. او حاضر نشد از راه جدیدی که انتخاب کرده بود جدا شود و علیه نهضت اسلامی موضعی بگیرد. به همین دلیل نیز وی به همراه اسماعیل رضایی، در دادگاه نظامی به اعدام محکوم و در یازدهم آبان 1342 تیرباران شدند. شهید حاج اسماعیل رضایی در ذیل ورقه دادگاه چنین نوشت: اگر صد سال زندگی کنم، مرگ به این سعادت مندی نخواهم داشت چرا تقاضای عفو کنم و از این سعادت درگذرم؟ رژیم با معرفی، محاکمه و اعدام طیب حاج رضایی و برادرش اسماعیل رضایی که در بین مردم دارای نفوذ و محبوبیت بودند، قصد داشت تا قیام بزرگ مردمی و برخاسته از اعتقادات مذهبی مردم در 15 خرداد 42 را که در راه دفاع و حمایت از یک مرجع دینی ابراز شده بود، یک جنجال وابسته به بیگانه و ایادی وابسته آنان در داخل تلقی کرده و عاملان آن را مشتبی فرصت‌طلب و قلدر معرفی نماید.

وفات احمد نسایی معروف به "شیخ الاسلام" محدث شهیر مسلمان (303 ق)

ابوعبدالرحمن احمد بن شعیب نسایی محدث مشهور مسلمان معروف به شیخ الاسلام در سال 220 ق در یکی از روستاهای خراسان متولد شد. در سنین جوانی به مصر رفت و در این کشور اقامت گزید. وی در مصر در علوم فقه و حدیث به استادی رسید. شیخ الاسلام در سفری به دمشق از فضایل اهل بیت پیامبر اسلام بسیار سخن گفت، از این رو، مخالفین، چندین بار او را مضروب کردند تا این که بر اثر همان آزارها بدرد حیات گفت. درباره‌ی تاریخ وفات، محل وفات و دفن او اتفاقی در میان تاریخ‌نگاران نیست، اما برخی گفته‌اند که سرانجام به مکه رفت و در آن جا ساکن شد. از آثار او می‌توان به کتاب خصایص امیرالمومنین (ع) اشاره کرد. شیخ الاسلام همچنین صاحب کتاب ستن نسایی است که یکی از کتاب‌های مهم اسلامی در سیره‌ی نبوی به شمار می‌رود. شیخ الاسلام به هنگام وفات، 83 سال داشت.

درگذشت وکیل الزعایا "کریم خان زند" مؤسس و فرمانروای سلسله‌ی رضایی زندیه (1193 ق)

کریم خان زند، مؤسس خاندان پادشاهی زند، در 1119 ق در نزدیکی ملایر به دنیا آمد. نادرشاه افشار برای تضعیف خاندان زند و قبایل آن‌ها، ایشان را به دره‌ی رضایی گز کوچ داد و برخی از آن‌ها از جمله کریم خان را به خدمت سپاه خود درآورد. کریم خان رشادت فراوانی در جنگ‌ها از خود نشان داد و در جنگ هند، مورد توجه نادر قرار گرفت.

کار کریم خان کم کم بالا گرفت و قصد برگرداندن خاندان افشاریه را داشت. این کار مدتی به طول میانجامید و جنگ‌های متعددی روی داد که با پیروزی کریم به پایان رسید. وی در 1163 ق به تخت قدرت تکیه زد و خود را وکیل الرعایا نامید. کریم خان به سادگی زندگی می‌کرد و به امنیت مردم و علم و دانش اهمیت می‌داد. وی سرانجام در 74 سالگی درگذشت و در شیراز به خاک سپرده شد. مسجد، بازار و حمام وکیل از جمله آثار دوره‌ای اوست.

تولد "امیل اوژیه" شاعر و نمایش‌نامه‌نویس مشهور فرانسوی (1820م)

امیل اوژیه شاعر و نمایش‌نامه‌نویس معروف فرانسوی در دوم نوامبر 1820م در فرانسه به دنیا آمد و در هشت سالگی با خانواده‌اش در پاریس اقامت گزید. وی در دوران دبیرستان، به سبب تیزهوشی فراوان، بسیار زود مورد توجه قرار گرفت و پس از اتمام تحصیلات دانشگاهی در رشته حقوق، به وکالت دعاوی پرداخت. در این هنگام اوژیه راه ادب و شعر را برگزید و به قلمرو تئاتر پا نهاد. وی طی مدتی بعد چندین نمایش‌نامه نوشت و به روی صحنه برد که برخی از آنها پیروزی‌هایی نیز به دست آوردند. اوژیه در این زمان به عنوان نویسنده طبقه کاسب پولدار و کسی که اولین نمونه مکتب ذوق سلیم، را عرضه کرده است، به مردم شناسانده شد. بنیان‌گذاران مکتب ذوق سلیم بر ضدمایل رمانتیک و افسانه‌ای، چه در عالم هنر و چه در زندگی، قیام کردند. مردم طبقه متوسط نیز که از مبالغه و شگفت‌انگیزی رمانتیسم خسته شده بودند، این مکتب را سخنگوی خود دانستند و به آن رو آوردند. اوژیه در سال 1850م نمایش‌نامه داماد آقای پواریه را نگاشت و موفقیت فراوانی کسب کرد. این نمایش‌نامه، پرده گویایی از محیط فرانسه را پیش چشم می‌گذارد و جدال طبقه نجبا با طبقه نوکیسه را بیان می‌کند؛ ضمن اینکه از نکته‌پردازي‌های هوشیارانه و طنزهای بسیار لطیف و دلنشین برخوردار است. پس از این نمایش‌نامه، نفوذ عظیم اوژیه بر مردم آشکار گشت و تا مدت‌ها پایدار ماند. از امیل اوژیه نمایش‌نامه‌های دیگری نیز بر روی صحنه رفت که کم‌دی‌منثور ازدواج اولمپ، ماده شیران بی‌نوا، مردم بی‌شرم و شیرها و روباه‌ها از آن جمله‌اند. با این حال، اوژیه پس از چند شکست، نمایش‌نامه نویسی را کنار گذاشت و با صحنه وداع کرد. اوژیه از نمایش‌نامه‌نویسان نیرومند قرن نوزدهم فرانسه به شمار می‌آید و توانسته است به کم‌دی، حالت جدی لازم را برگرداند. بینش وی از هر نوع تلخی و گزندگی برکنار و حتی در هجو و انتقاد نیز از گرمی و عطوفت انسانی برخوردار است. امیل اوژیه هم‌چنین چند نمایش‌نامه، تاریخی نوشت که مشهورترین آنها ماجراجو و فلوت نواز نام داشتند اما شهرت وی مرهون کم‌دی‌های اوست. در بیشتر کم‌دی‌های اوژیه وقایع نمایش، بیشتر از جدال میان پول و شرف مایه می‌گیرد. امیل اوژیه از نویسندگان طبیعت‌گرایی است که تاثیر نمایش‌نامه‌های آنها در نویسندگان اواخر قرن نوزده به بعد آشکار شده است. طبیعت‌گرایان معمولاً صحنه را سکویی برای بحث درباره مسائل و کج‌رفتاری‌های متداول می‌انگاشتند. امیل اوژیه سرانجام در بیست و پنج فوریه 1889م در شصت و نه سالگی درگذشت.